

TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE
M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (SOCIOLOGY)
EXAMINATION: DECEMBER – 2024
THIRD SEMESTER

Subject: Sociology of Exclusion (SO-304)

Date: 20/12/2024

Total marks: 100

Time: 10.00 am to 1.00 pm

Instructions: 1) Attempt any **Five** questions.
2) All questions carry **equal (20)** marks.

- Q. 1)** What are the major aspects of exclusion with reference to Scheduled Tribes in India? (20)
- Q. 2)** What is social exclusion? Explain the scope and nature of social exclusion? (20)
- Q. 3)** 'Social exclusion is an invisible wall'- explain? How does it cause ethnic and racial discrimination? (20)
- Q. 4)** What is correlation between disability and poverty? (20)
- Q. 5)** Do you think the Dalit movement in India is in the direction as aspired by Dr.Ambedkar? Debate. (20)
- Q. 6)** Describe the limitations of the concept of social exclusion (20)
- Q. 7)** Explain the correlation between inequality and social exclusion. (20)
- Q. 8)** Explain in detail the process of social, economic and political inclusion in India. (20)
- Q. 9)** Explain gender based social exclusion with examples. (20)
- Q.10)** **Write Short notes. (Any Two)** (20)
- a) Characteristics of the social exclusion
- b) De-nomadic tribes and exclusion
- c) Exclusion in pre-colonial times
- d) Difference between social exclusion and marginalization

मराठी रूपांतर

सूचना : १) कोणतेही पाच प्रश्न सोडवा.

२) सर्व प्रश्नांना समान (२०) गुण आहेत.

- प्र. १) भारतातील अनुसूचित जमातींच्या संदर्भात वर्जिततेचे (वगळणे) प्रमुख पैलू कोणते आहेत? (२०)
- प्र. २) सामाजिक वर्जितता म्हणजे काय? सामाजिक वर्जिततेची व्याप्ती आणि स्वरूप स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ३) सामाजिक वर्जितता ही एक अदृश्य भिंत आहे- स्पष्ट करा? यामुळे जातीय आणि वांशिक भेदभाव कसा होतो? (२०)
- प्र. ४) अपंगत्व आणि गरिबी यांचा सहसंबंध सांगा. (२०)
- प्र. ५) भारतातील दलित चळवळ डॉ.आंबेडकरांच्या आकांक्षेचा परिपाक आहे असे तुम्हाला वाटते का ? वादविवाद करा. (२०)
- प्र. ६) सामाजिक वर्जितता संकल्पनेच्या मर्यादा स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ७) विषमता/ असमानता आणि सामाजिक वर्जितता यांतील सहसंबंध स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. ८) भारतातील सामाजिक, आर्थिक आणि राजकीय समावेशनाची प्रक्रिया सविस्तर विशद करा. (२०)
- प्र. ९) लिंगभावाधारित सामाजिक वर्जिततेचे उदाहरणांसह स्पष्ट करा. (२०)
- प्र. १०) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणत्याही दोन)** (२०)
- अ) सामाजिक वर्जितता/ वंचिततेची प्रमुख वैशिष्ट्ये
- ब) विमुक्त-भटक्या जमाती आणि वर्जितता
- क) वसाहतीपूर्व काळातील वर्जितता
- ड) सामाजिक वर्जितता आणि सीमांतिकरण यांतील भेद